

Dankwoord aan Antoon Vergote, begrafenisplechtigheid 19 oktober 2013

Geachte *Rector*, en bestuurders van de KU Leuven en van onze zusteruniversiteit in Louvain-la-Neuve,

Geachte collega's, geachte familie en vrienden,

Beste Professor of 'patron' Antoon,

Tot afscheid wil ik je graag, mede namens jouw vele leerlingen en namens jouw gewezen medewerkers, woorden van dank toesturen en meegeven op jouw reis naar, - om een van jouw laatste boektitels te citeren - , ...op jouw reis naar 'De Heer je God' die je, zo vermoeden we allemaal, zeer hebt trachten lief te hebben.

Dank voor alles wat je voorgeleefd hebt als priester, als academicus en als psychoanalyticus, voor wat je ons geleerd hebt, voor al je inzet voor jouw universiteit, of beter, universiteiten, voor je faculteiten en voor je dierbare Centrum Godsdienstpsychologie in meervoud...

en dank voor je inzet voor en betrokkenheid ook, op alle mensen die met je mochten samenwerken en je inzet voor de vele mensen die je met raad en daad hebt bijgestaan in de universiteit en in de kerk van hoog tot 'gewoon' en voor de velen die je hebt bijgestaan met psychoanalyse, psychoanalytische psychotherapie of met spiritueel advies

Teveel om op te sommen. Ik hang mijn - onze woorden van dank, aan enkele trefwoorden die je als mens en als academicus karakteriseren. Je toonde en leerde ons het belang en de waarden van humanitas en universitas.

1. Jouw Humanitas staat voor

- Humanisme, de mens, verantwoordelijk voor de ondermaanse wereld; hij moet die kennen en beheren, in open dialoog met respect voor ieders particuliere bestaan, en met kritisch respect voor de gemaakte afspraken: de societas als res publica waarin ieder zijn verantwoordelijkheid heeft;
- Jouw humanitas staat ook voor interculturaliteit en aandacht voor samenwerking met hen die zwakker staan; wat intellectueel zwak was in jouw ogen daar had je het lastig mee maar je gaf het toch alle groeikansen; met menselijke zwakheid veroorzaakt door persoonlijke lotsgeschiedenis of door structurele problemen, daar ging je met veel mededogen en respect mee om. Ik denk hier aan jouw inzet voor de vele studenten uit derde-wereld-landen en voor je patiënten;

- Humanitas, ook in je bescheidenheid die de ambitie om te weten en te kennen nuanceert en siert : ‘het huis is nooit af’

2. het tweede trefwoord : Universitas:

- Dat verwijst naar de Universitas-beweging en –gemeenschap aan deze universiteit, bekend bij de iets oudere generatie onder de collega’s en bij vele Vlaamse alumni uit diverse wetenschappelijke richtingen; dit is jouw vroege en blijvende engagement, in de lijn van jouw grote leermeester Albert Dondeyne, voor het in dialoog brengen van ‘geloof en wereld’ in en vanuit de universiteit. Daaruit is eind van de jaren 50 de Universitaire Parochie ontstaan. Je werkte mee van hieruit mee aan kerkvernieuwing, en aan de open (toen, open te maken) dialoog van de gelovige - ook de wetenschapper – met alles wat en al wie in de wereld is. Een element hieruit wil ik hier speciaal vermelden: jouw inzet voor universitaire ontwikkelingssamenwerking; je hebt vele studenten uit de toen (zestiger en zeventiger jaren) zeer grote Leuvense Latijns-Amerikaanse gemeenschap gevormd en tot academicus getraind; ik kan getuigen dat ze je daar in Brazilië, Uruguay, Chili en niet in het minst in Peru nog altijd dankbaar voor zijn. Ook in Leuven natuurlijk, ... de velen uit het universitashuis die in de voorbije decennia verantwoordelijkheden hebben gedragen in politiek en universiteit...
- Maar ‘Universitas’ staat ook voor jouw visie op de opdracht van de academische onderzoeker: die móet zo goed mogelijk detailkennis en verdieping nastreven in zijn enge vakgebied, maar die mág zich daar niet in opsluiten. Interdisciplinariteit en algemene ‘Bildung’ waren je stokpaardjes. Openheid voor diverse stromingen, zowel in de filosofie, de theologie als in de psychologie was een ‘must’. In jouw cursussen en teksten kwam dit sterk naar voor, soms tot wanhoop van je vakcollega’s in een of ander gebied en voor je studenten natuurlijk die radeloos op zoek moesten naar weeral een nieuwe publicatie die je had opgedist uit een of ander gebied, of naar een kunstwerk waarvan zij het bestaan niet vermoedden.

In talloze fora heb je gestalte gegeven aan deze vorm van universitas; ik geef een paar voorbeelden: de interdisciplinaire seminaries in het Centrum Godsdienstpsychologie met cultuur-antropologen, sociologen, linguïsten... als jonge/ en ook oudere, medewerker niet bij te houden en bijeen te lezen; jouw betrokkenheid wil ik ook vermelden in de werkgroep aan de Université Catholique de Louvain vooral, waar je regelmatig in dialoog ging met wetenschapsfilosoof Jean Ladrière, en de fenomenologische filosofie van Alphonse Dewaelhens, en met collega’s uit de theologie en de fysica en de geneeskunde. Ook in KU Leuven was je regelmatig in intellectuele dialoog met artsen en exacte wetenschappers; Alphonse Dewaelhens ook hier actief heb ik al vermeld en ik denk aan je nauwe band met je universitas-vrienden Gérard Buyse en Pieter De Somer en ook met de internist Vandenbroucke, waar je regelmatig naar verwees. Ik denk hier ook aan jouw

vele bijdragen in het interdisciplinair wekelijks psychiatrie-seminarie in de kliniek in Lovenjoel. En ook aan je vele bijdragen in internationale fora: in Rome, de Castelli-conferenties en de studie-decades in het kasteel van Cerisy-la-Salle in Normandië: over en met Heidegger, Lacan, Szondi, Schotte en vele Franse collega's

In jouw benadering van het religieuze gedrag als psychologisch onderzoeker kwam dit universitas-perspectief sterk tot uiting. Interdisciplinariteit was in deze, bij uitstek een must voor jou. Religie is een objectief cultuur-gegeven, essentieel element van een concrete maatschappij dat het individu-in-familie al of niet, min of meer, vormt en in zijn gedrag en zijn beïnvloedt. Dat gedrag en de interactie die dit bepaalt doorgronden, zag je als de taak van de psycholoog. Voor jou was het duidelijk: die psycholoog kan dit niet alleen. Steeds heb je bij je onderzoek de andere menswetenschappen betrokken, gaande van de cultuurwetenschappen tot linguïstiek en sociologie, alsook de jou dierbare kunsten: de wereldliteratuur en de vooral beeldende kunsten. Je rekende het als godsdienstpsycholoog tot jouw taak om bij elk congres niet alleen het lokale museum te bezoeken, maar ook onderweg het Prado in Madrid, de piramiden in Mexico, maar ook de volkskunst van beelden en vertellingen in het barre Nordeste van Brazilië en in de geschriften van de Inca Garcilaso de la Vega.

De dankbrief mag niet te zwaar worden, ik sluit hier af dierbare professor, Antoon.

Vale, en tot later, misschien.

Prof. Jozef Corveleyn, Faculty of psychology, KUL